

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1234

гр. София, 29.12.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ НАКАЗАТЕЛЕН, в закрито заседание на двадесет и девети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Дацов

Членове: Димитър Фикийн
Светла Букова

като разгледа докладваното от Димитър Фикийн Въззивно частно наказателно дело № 20221000601227 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 243, ал.7 НПК.

С обжалваното определение състав на Врачанския окръжен съд е потвърдил постановление на Окръжна прокуратура - гр. Враца от 23.08.2022 г., по пр. пр. № 1257/19 г., по описа на ОП - Враца, за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство № 62/2019 г., по описа на ОСЛО - Враца, образувано при условията на чл. 212, ал. 2 от НПК на 23.08.2019 год. от следовател при същата служба и водено срещу неизвестен извършител за това, че на 23.08.2019 г., около 18,00 часа, в гр. ***, в хале, стопанисвано от „Поливалинти“ ЕАД, намиращо се в района на бившето предприятие „Химко“ ЕАД - гр. Враца, поради незнание или немарливо изпълнение на занятие или друга правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност, е причинил смъртта на Е. Д. Е., на 53 години, от гр. *** - престъпление по чл. 123, ал. 1 НК.

Срещу така постановения съдебен акт е постъпила жалба от наследниците на пострадалия - Д. Е. Х., Т. Е. Е. и Г. Е. Е., чрез повереника им адвокат Д. К.. В жалбата се изтъкват доводи за допуснати съществени процесуални нарушения и за необоснованост и незаконосъобразност на атакуваното определение, като се правят възражения, че проведеното разследване е непълно, че не са били изпълнени дадените преди това указания за попълване на допуснати непълноти при разследването и че не са били взети предвид и обсъдени релевантни за предмета на доказване обстоятелства, поради което са направени погрешни фактически и правни изводи. Прави се искане определението, с което е потвърдено постановлението за прекратяване на наказателното производство, да бъде отменено и делото върнато на прокуратурата за допълнително разследване.

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена в законоустановения срок, от лица с необходимата процесуална легитимация, което позволява разглеждането му по същество.

По същество на жалбата.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Врачанският окръжен съд, осъществявайки контрол на постановлението за прекратяване на наказателното производство, е изразил съгласие с изложените от прокурора съображения относно изясняването на въпроса за наличие на виновно лице за смъртта на Е. Д. Е., т.е. че не са налице доказателства за деяние, съставомерно по чл. 123, ал. 1 НК.

Според мотивите на Окръжния съд, по делото са били събрани всички възможни, годни и относими към изясняване на обективната истина доказателства, поради което към прокурора не можело да се отправи упрек за непълнота на разследването. Въз основа на описаните в постановлението фактически констатации и доказателствен анализ, съдът е счел постановлението на Окръжна прокуратура - Враца, с което е прекратено наказателното производство поради липса на престъпление, за обосновано с доказателствения материал, а оттам и за законосъобразно. Според съда, по време на досъдебното производство бил събран в пълен обем доказателствен материал, позволяващ правилното решаване на наказателно-правния спор. В хода на проведеното наказателно производство не било допуснато и съществено процесуално нарушение при оценката на доказателствения обем. Съдебният състав е подчертал, че е било извършено пълно, всеобхватно и обективно разследване според стандартите на чл. 14, ал. 1 НПК, а доказателствените източници били оценени в тяхната взаимовръзка и обусловеност и от тях за неблагоприятния изход не можело да се изведе наличие на виновно поведение у друго лице, извън пострадалия Е. Е..

Въззивният съд, като взе предвид изложените в жалбата доводи и като съобрази събраните по делото доказателства счита, че на досъдебното производство са били допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, което налага атакуваното прокурорско постановление и съдебното определение, с което същото е потвърдено, да бъдат отменени.

В конкретния случай разследващите органи не са положили необходимите усилия, за да бъдат събрани и изяснени всички възможни доказателства, свързани с предмета на воденото разследване, и не са обсъдили с необходимата прецизност и задълбоченост установените в хода на досъдебното производство обстоятелства, имащи значение за разкриване на обективната истина относно смъртта на Е.. На два пъти, постановленията, с които е било прекратявано наказателното производство от прокурора и които са били потвърждавани от съдебни състави при Окръжен съд – Враца, са били отменяни от въззивната инстанция. И при двете допълнителни разследвания обаче не са били изпълнени в цялост и в пълния им обем дадените в отменителните съдебни актове указания. Това е довело до недостатъчна, а оттам и до неправилна оценка на относимите към предмета на доказване факти, обусловили и неправилност на правните изводи.

На първо място, органите на досъдебното производство са допуснали съществено процесуално нарушение, свързано с процесуално бездействие по отношение на задълженията им, произтичащи от основни принципи на

наказателния процес, залегнали в чл. 13, ал. 1 и чл. 14, ал. 1 НПК. Съобразно тези законови разпоредби те са длъжни да вземат всички мерки, за да осигурят разкриването на обективната истина и да формират вътрешното си убеждение, след като изяснят обективно, всестранно и пълно обстоятелствата, от значение за правилното решаване на делото. Това обаче не е било сторено по време на досъдебното производство, въпреки че съобразно разпоредбата на чл. 103, ал. 1 НПК тежестта на доказване лежи върху прокурора и разследващите органи, а съгласно чл. 107, ал. 1 НПК органите на досъдебното производство събират доказателствата както по искане на заинтересованите лица, така и служебно. В рамките на проведеното досъдебно производство разследващите органи не са положили необходимите усилия, за да бъдат изяснени в пълна степен и обем всички обстоятелства, имащи връзка със смъртта на Е. и евентуално виновно за това лице.

Въпросните пропуски на разследването не са били надлежно отчетени от прокурора, който е изградил фактическите си и правни изводи въз основа на непълно и незадълбочено разследване, без да бъдат изяснени и преценени всички възможни доказателства и всички релевантни факти с оглед образуването и водено разследване по чл. 123, ал. 1 НК.

В конкретния случай разследването е било фокусирано върху изясняване на правоотношенията, в които пострадалият Е. Е. се е намирал с "Интегрити пластик" ЕАД и върху дейността, която е извършвал в това дружество, и на тази основа обстоятелствата са били изяснявани чрез събирането на гласни и писмени доказателства. Въпреки дадените указания от въззивните съдебни състави в отменителните им съдебни актове, на два пъти е било подминато изясняването на въпроса, в какви фактически отношения Е. се е намирал с другото дружество – „Поливаленти“ ЕАД и защо е бил допуснат да обслужва монтираната и работеща „балоразбивачка“, след като е бил работник на другото дружество и не е имал право да работи с нея. Такъв акцент на разследването е следвало да бъде даден и с оглед на констатираните нарушения при извършената проверка на 26.08.2019 г. от Дирекция „Инспекция по труда“ – гр. Враца/л.72-79, том I от ДП/. От извършената проверка този орган е установил, че работодателят „Поиваленти“ ЕАД, с изпълнителен директор М. К., при осъществяване на дейността за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд не е изпълнил задължението си, като е допуснал лице, работник на друго дружество „Интегрити пластик“ ЕАД, което не е подходящо обучено, инструктирано и екипирано, до местата в цех за рециклиране на отпадъци, стопанисвани от „Поиваленти“ ЕАД, където съществува специфична опасност за здравето и живота на работещите, в нарушение на чл. 16, ал. 1, т. 7 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 3 от Наредба № РД -07-2 от 16 декември 2009 г. за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд/ЗБУТ/. Проверката е установила също така, че не са били поставени на работното място, където е била машината, съдържащо опасна зона, и установените знаци за безопасност, в нарушение на чл. 52, ал.1, т.1 от Наредба № 7 за минималните изисквания за ЗБУТ на работните места и при използване на работно оборудване, във връзка с Наредба № РД-07/8 за минималните изисквания за знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа. Още в първото отменително определение на въззивната инстанция е било посочено, че отправна точка при разследването на дейността на отговорните длъжностни лица от „Поливаленти“ ЕАД е следвало да бъдат констатациите, направени от Дирекция „Инспекция на труда“ Враца в

протокола за извършена проверка, свързани с нарушенията във връзка с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в работното помещение на дружеството, но въпреки това, въпросното указание за такава насоченост на разследването е било игнорирано.

На следващо място, отговор на въпросите - какъв е бил технологичния процес за работа с конкретната машина, кой от двамата машинни оператори какви задължения е имал при експлоатацията ѝ, елемент от правилната ѝ експлоатация ли е било при раздробяването на балите да се навива метална тел по валовите или това е станало в резултат на неправилна работа с машината и дали е трябвало и на кого е било възложено да я „почиства“, не само че не е бил даден в постановлението за прекратяване на наказателното производство и в определението на съда, с което то е потвърдено, но и за изясняването на тези въпроси не са били събирани и доказателства. По делото са налице безспорни данни, че не само в деня на инцидента Е. е захранвал с бали поточната линия на процесната машина за раздробяване на пластмасови отпадъци и че е помагал на свидетеля К., отстранявайки заедно с него бутилки от поточната линия. По още по-безспорен начин е установено, че в деня на злополуката Е. е влязъл в машината да почиства ножовете на задвижващите валове от навитата по тях тел. От установените по делото доказателства е видно също така, че това е станало със знанието и съгласието на машинния оператор А. К., който е бил един от двамата работници, определени да работят с машината. Видно е също така, че въпросната машина е била в производствен цикъл и с нея е било организирано производство, свързано с раздробяването на пластмасови бутилки.

При така установените обстоятелства става ясно, че до производството, осъществявано от служителите на „Поливаленти“ ЕАД, е било допуснато лице, което не е било в трудово правни отношения с това дружество, на което не са му били възлагани задачи във връзка с обслужването на процесната машина и което не е било и инструктирано за работа с нея. По делото са събрани множество доказателства, че К. е спирал и пускал машината, а в разпита си на л. 18, том II от ДП той сам е заявил, че е бил и инструктиран, как да работят с машината. По делото са били изискани нарочна заповед, която определя кои работници да работят с машината „разбивач на бали“ и тяхната длъжност, но като писмени доказателства са били приобщени единствено трудовите договори на обучените/инструктирани/ да работят с машината лица – А. К. и В. М./видно от писмо вх. № 398/29.01.2021 г. на Изпълнителния директор на „Поливаленти“ ЕАД, т. 6 от писмото-отговор/ и заверени копия от книгата за проведен първоначален инструктаж и от книгата за проведен периодичен инструктаж по безопасност и здраве при работа при „Поливаленти“ ЕАД./л. 33-34 том II от ДП/. Не са били получени и не са били изискани допълнително съответните длъжностни характеристики на машинните оператори, каквито са им били връчени при сключването на трудовите договори на 09.08.2019 г., видно от същите на л. 36 и л. 52 том II от ДП, почти половин месец преди датата на злополуката. Трудовите характеристики е следвало да бъдат изискани, за да се установи какви права и задължения са имали двамата машинни оператори във връзка с работата с процесната машина и на кого от тях е било възложено да спира и пуска валовите на машината. Ако това обстоятелство не е било отразено в длъжностните характеристики, е следвало да се провери дали е налице нарочна заповед в този смисъл, с която това задължение е било възложено и на кого е било възложено. Видно е, че и на двамата машинни оператори, рециклиране на отпадъци – А. К. и В. М., инструктаж по безопасност и здраве при работа е бил проведен от Е. С., което става ясно от приложените

служебни бележки на л. 39 и л. 54, том II от ДП. Последното е видно също така и от разпита на изпълнителния директор М. К.. В дадените по делегация показания същата е категорична, че доставката на машината и нейното сглобяване са били организирани от Е. С. и че той е бил лицето, към което имало издадена заповед да бъде отговорник по безопасност на труда и което е подписвало инструктажите на работниците. При разпита на свидетеля С. това обстоятелство обаче е било подминато за изясняване, а разследващите органи са се задоволили този свидетел да бъде разпитан само по делегация. От материалите по делото е видно, че освен първоначален, на двамата оператори е бил провеждан и периодичен инструктаж по безопасност и здраве при работа при „Поливаленти“ ЕАД. Неизследван е останал въпросът какъв е бил по съдържание проведения инструктаж на двамата машинни оператори и в каква насока. От данните по делото е видно, че при инструктажите работниците са били предупредени да не доближават машината и още повече гнездото със задвижващите валове. Въпреки това, да почиства навитата тел по ножовете на двата вала на машината е било допуснато лице, което е било работник на друго дружество и което не е имало никакви възложени задължения по обслужването и работата на съоръжението. Това обстоятелство е останало необсъдено и в тази връзка не е бил даден и отговор на въпроса, следвало ли е навитата тел от ножовете на валовете да бъде отстранявана, от кого да бъде отстранявана и по какъв начин. По делото е бил направен опит да бъде изискана служебната документация на машината „разкъсвач на бали“ – техническа и сервизна книжка, но отново разследването се е задоволило с отговора на изпълнителния директор К., даден в писмо – отговор до ОСЛО – Враца, вх. № 398/29.01.2021 г.1 /л. 23-25, том II от ДП/, и с отговора на свидетеля Е. С. в разпита му по делегация/л.145-146 том II от ДП/, че машината не е била придружена с технически паспорт и технически сертификат при закупуването ѝ от продавача „Интерпласт БГ“ ЕООД. Видно обаче от писмо вх. № 793/23.02.2021 г. на Управителя на „Интерпласт БГ“ ЕООД – И. С., до водещия разследването следовател, цялата техническа документация на процесната машина, включваща сервизна и техническа книжки, е била предадена на купувача – „Поливаленти“ ЕАД при закупуването и предаването на машината. Това противоречие е останало неизяснено, като органът, водещ разследването, се е задоволил с отговорите на К. и С., приемайки, че такава документация липсва. Изземването и приобщаването на техническата документация на машината би дало отговор на въпроса правилно ли е била монтирана и експлоатирана процесната машина, навиването на тел около ножовете елемент от нейната експлоатация ли е или в резултата на неправилна работа с нея и как би трябвало и от кого да се отстранява навитата тел.

Прокурорът, а след него и съдът, са пренебрегнали доказателствата, сочещи, че въпреки липсата на трудово правоотношение между пострадалия и „Поливаленти“ ЕАД, той е управлявал мотокар и е осъществявал трудова дейност в интерес и на това дружество в рамките на цеха. За безспорно установено е било прието противоправното поведение на пострадалия, който не е бил назначен на работа в съответната фирма, чиято собственост е била машината, че не му били възлагани задачи, свързани с каквато и да е дейност по тази машина, включително и почистването ѝ, че не бил инструктиран за работа с тази машина, тъй като тя не е влизала в кръга на неговите задължения и че действията му не били съобразени с някои технически особености на машината, а именно незастопореност на валовете при изключено ел. захранване и голямата инертност на валовете и размера на ножовете. Както прокурорът, така и съдът е приел, че именно тези негови действия са единствената причина за настъпилата смърт. Въпреки това обаче

подминат и необсъден е останал въпросът, защо именно такова лице, което не е притежавало необходимите знания и умения, което не е било инструктирано и което не е било екипирано, е допуснато не само до място в цеха за рециклиране на отпадъци, стопанисвано от „Поливаленти“ ЕАД, но му е било разрешено и да извършва фактически действия по работа и обслужване на въпросната машина.

Вън от вниманието на разследващите органи е останало и наличното Споразумение за съвместно осигуряване на ЗБУТ, сключено между двамата изпълнителни директори на „Поливаленти“ ЕАД и „Интегрити пластикс“ ЕАД, съгласно което отговорността за осигуряване на ЗБУТ на обособените участъци в обекта носят изпълнителните директори. В т. 5 от споразумението изрично е посочено, че се предприемат необходимите мерки за нерегламентиран достъп на външни лица да територията на обекта, в т. 7 е описано, че за работни места, машини и съоръжения, които съдържат опасни зони, ръководството на предприятието, чиято собственост са, организира поставянето на установените знаци за безопасност и средства, пречатстващи достъпа на неупълномощени лица в тези зони, а в т. 10 е регламентирано, че в случай, че работно оборудване на територията на обекта създава специфични рискове за здравето и безопасността на работещите, работодателят, чиято собственост е оборудването, предприема необходимите мерки, за да осигури използването на работното оборудване да бъде ограничено до тези лица, на които е възложено да го използват. Наличието и на тези разписани правила е задължавало разследващите органи да дадат отговор на въпроса защо лице, което не е било подходящо обучено, инструктирано и екипирано, е допуснато и от кого е било допуснато да работи и обслужва машината. Именно във връзка и с регламентираните правила в т. 30, т. 31 и т. 32 от Споразумението е следвало да бъде установено дали съдържанието и насоката на проведените инструктажи са включвали и правилата за безопасна работа, свързани с идентифицираните опасности и рискове, произтичащи от работата на машината и от дейността на другото предприятие, както и дали работещите от двете предприятия са били запознати с опасностите, произтичащи от работното оборудване. Разследващите органи са игнорирали изцяло необходимостта от изследване на правата и задълженията на изпълнителния директор на „Поливаленти“ ЕАД М. К. по отношение на стопанисваната от дружеството машина или правата и задълженията на лицето, оторизирано да изпълнява това, доколкото по делото има данни, че за това е отговорял Е. С.. Неизследван е останал въпросът кое е било лицето, имащо задължения да надзирава и упражнява контрол върху производствения процес и защо не е бил назначен началник смяна на този обект, след като машината е работела и на практика е имало производствен процес с участие на работници в него, които са били назначени за това с трудови договори половин месец преди това. Неизяснен е останал и въпросът, дали е имало задължено лице, което да почиства машината от теловете по ножовете.

На следващо място, по делото е бил изискан и приложен Правилник за вътрешния трудов ред на „Интегрити пластикс“ ЕАД, като такъв за вътрешния трудов ред на „Поливаленти“ ЕАД, на чийто обект е станала злополуката, по делото липсва. Такъв е следвало да бъде изискан и приложен по делото най-малкото защото чрез него биха се установили лицата, имащи задължения по контрола и спазването на трудовата дисциплина, както и по организацията на работния процес и работното време. Чрез него ще се установят също така правата и задълженията на работниците и на работодателя, както и регламента на организацията във връзка с пропускателния режим в предприятието. В тази връзка следва да бъде изяснен

и въпросът, защо Е. е бил допуснат не само до работно място на друго предприятие, но и до собственото си такова в извън работно време, както и защо не е било определено лице за началник-смяна в „Поливаленти“ ЕАД, след като дружеството е организирано и провеждало производствен процес, който е следвало да бъде ръководен, контролиран и следен от непосредствен ръководител или заместващ го служител.

На следващо място органите на досъдебното производство не са изпълнили и в пълен обем дадените указания в двете отменителни определения на предходните въззивни инстанции. В тях са били направени констатации, че не е извършен анализ на доказателствата, сочещи в какви фактически отношения се е намирал пострадалия с дружеството "Поливаленти" ЕАД, че не е обсъждано дали отговорните лица в „Поливаленти“ ЕАД са създали организация за поставяне на знаци около процесната машина, указващи опасността от доближаването ѝ и работата с нея, че не е изяснен статута на изпълнителните директори на двете дружества по отношение на производствения процес и осигуряване на безопасни условия на труд за работниците в общото хале, че по делото няма събрани доказателства, извън наличното Споразумение от 05.08.2019 г., за съвместно осигуряване на ЗБУТ, за това, дали от страна на съответните длъжностни лица във връзка със съвместното използване на производствено помещение е проведен и какъв инструктаж за работата на инсталираните машини и съоръжения, служещи за дейността на „Поливаленти“ ЕАД, че не е изследвана доказателствено възможната версия за друг механизъм на нараняването, довело до смъртта на Е., че необсъдени са останали непълнотите и противоречията в доказателствения материал, събран чрез разпит на свидетелите. Посочените непълноти при проведеното допълнително разследване отново не са били попълнени. На тези пропуски отново не е било отделено необходимото внимание, в резултат на което атакуваното прокурорско постановление разкрива и липса на мотиви, тъй като, видно от съдържанието му, в него липсва както обсъждане, разбор и оценка на посочените обстоятелства, така и анализ на наличните противоречия в доказателствата. Прокурорът в постановлението е приел, че от така събраните по делото доказателства не се доказало по безспорен начин въздействие върху починалия Е. от конкретно друго лице. За да стигне до този извод, решаващият прокурор е акцентирал вниманието си главно върху експертното заключение, въз основа на което е бил изведен един единствен механизма на произшествието. Не става ясно конкретно въз основа на кои доказателства решаващият прокурор е стигнал до изложеното заключение, че причината за настъпването на инцидента са били субективните действия на пострадалия, както и проявената от негова страна самоинициатива да почисти машината от телта.

Не са били обсъдени в дълбочина и цялост показанията на свидетелите И. В., С. Т., В. М., З. Д. и Р. Т., в чийто показания се съдържат данни и за друг възможен механизъм. Впоследствие първостепенният съд при осъществяването контролна дейност върху обжалваното постановление се е опитал да отстрани този пропуск, като в мотивите си е приел, „...че действително, в някои от показанията на свидетелите, има известни противоречия - св. З. Д. и В. М. твърдят, че машината е пускана и спирана няколко пъти. Тези техни показания обаче се опровергават от показанията на единствения очевидец - св. А. К., който е стоял до машината и категорично отрича да я е пускал и спирал, докато пострадалия е бил вътре в самата машина. Неговите показания се подкрепят и от показанията на св. С. Т., който пръв е стигнал до машината и е завъртял с крак вала, за да освободи и извади тялото на пострадалия.“.

Въпреки констатациите в последното отменително решение на въззивната инстанция, че необсъдени са останали непълнотите и противоречията в доказателствения материал, събран чрез разпит на свидетели, съдът отново не е обсъдил в необходимата цялост и дълбочина показанията на И. В., С. Т., В. М., З. Д. и Р. Т., в които показания се съдържат данни, че машината по време на инцидента е била пускана и спирана. Налице са ред противоречия относно това задействана ли е била машината или не при възникването на инцидента. При наличието на доказателства, че машината е била пускана и спирана, е неясно, защо прокурорът и съдът приемат, че механизмът на настъпване на увреждането на пострадалия е посочения от експертите - при неволно задвижване на вала от самия пострадал. Изявлението на К., че не е пускал машината, не е било съпоставено с останалите доказателства по делото, но въпреки това е било поставено в основата на фактическия извод, че пострадалият е завъртял вала на машината сам и е пострадал от инерционния момент на валовите. Заключениеята по изготвените експертизи не са били обсъдени в съответствие с останалите доказателства и изолиран и необоснован е останал изводът, че за настъпилия резултат не може да се търси наказателна отговорност от лице, което пряко или косвено с дейност от организационен, ръководен или контролен характер при осъществяване на дейност или занятие, представляваща източник на повишена опасност от незнание или от немарливото изпълнение да е създадо опасност за живота или здравето на Е.. В конкретния случай от особено значение е обстоятелството, че А. К. е заинтересован от изхода на процеса и че определени показания в този смисъл биха го уличили в правонарушение, поради което и неговите показания е следвало да бъдат внимателно изследвани и анализирани след съпоставянето им с целия останал доказателствен материал. Освен това в показанията си от 29.09.2020 г./л.178, том I от ДП/ самият К. е казал, че докато Е. е бил в машината, тя тръгнала и И. В. я изключил. Данни в тази насока се съдържат и в показанията му, дадени пред административния съд по време на воденото в тази връзка административно производството. Ето защо се налага изводът, че в гласните доказателствени средства са били налице противоречия досежно важни обстоятелства, имащи значение за правилното решаване на делото, които не са били обсъдени и взети предвид от разследващите органи.

В тази връзка, за да се изключи по безспорен и категоричен начин хипотезата, дали злополуката е станала в резултат на задвижване на ножовете от трето лице, е следвало комплексната СТМЕ да даде изрично заключение, дали установените увреждания при огледа и аутопсията на трупа на пострадалия биха се получили и при задвижване на валовите от трето лице. При внимателен прочит на последното комплексно експертно заключение е видно, че от една страна експертите не са дали изчерпателен отговор на поставения трети въпрос, а от друга – така поставен, въпросът е имал за цел да изясни дали е възможно Е. да получи конкретните увреждания само при наличие на инерционен момент, създаден от завъртане на вала с крак от пострадалия. Това обаче не е освобождавало органите на досъдебното производство от задължението, установявайки медико-биологичния характер на установените телесни увреждания, да изяснят по изчерпателен, безспорен и категоричен начин, а не частично, дали при пускане на машината и електрическо задвижване на валовите от трето лице пак ще се получат същите травматични увреждания или в резултат, не на инерционното, а на електрическото задвижване на валовите биха настъпили много по-сериозни и тежки увреждания. В тази насока има и свидетелски показания на свидетеля И. В./л. 180-181, том I от ДП/, енергетик и дългогодишен служител, който е казал, че като техническо лице си е обяснил по малко по-различен механизъм

злополуката, а именно – че Е. се е подхлъзнал и паднал при ножовете, когато машината е била пусната и е станал инцидента. За пускане на машината в момента на инцидента, както беше посочено по-горе, са налице и други показания, поради което противоречията в свидетелските показания е следвало да бъдат преодолен не само чрез тяхното обсъждане, цялостно съпоставяне и анализиране, но и по експертен път да се провери тяхната достоверност и да се потвърди или изключи дали машината е била задействана в момента на инцидента, когато Е. е почиствал ножовете. При новото разглеждане на делото следва този въпрос да бъде изяснен от експертите, които наред с това те следва да вземат предвид и показанията на свидетеля Р. Т., дадени на 20.06.2022 г., т.е. след изготвяне на заключението по комплексната СТМЕ, където той е заявил също друг механизъм на злополуката, а именно – че Е. е започнал да реже телта по ножовете не откъм изходящата след машината елеваторна лента/виж заключението на л. 63, том III от ДП/а откъм лентата, по която вкарвал балите с мотокара/л. 83, том III от ДП/. Освен това той също е посочил, че машината е работела, но ножовете не се въртели, защото телта не им позволявала. Ето защо е необходимо от експертна гледна точка да се даде отговор дали е възможен и такъв механизъм на злополуката.

Доказателства за горепосочените обстоятелства не са събрани от органите на досъдебното производство, поради което част от въпросите, имащи съществено значение за правилното решаване на делото, са останали неизяснени и нерешени, т.е. основателни са възраженията в жалбата на наследниците на Е., че разследването е непълно, тъй като не носи никаква яснота относно горепосочените обстоятелства и факти и не изяснява по ясен, изчерпателен и категоричен начин дали евентуално за настъпилия резултат не може да се търси наказателна отговорност от лице, което пряко или косвено с дейност от организационен, ръководен или контролен характер при осъществяване на действия или занятие, представляващи източник на повишена опасност, от незнание или от немарливото изпълнение, да е създадо опасност за живота или здравето на Е..

Настоящият състав намира, че за изясняване в пълна степен и обем на предмета на доказване по настоящия казус във всички случаи следва да бъдат изследвани горепосочените обстоятелства и едва след това органите на досъдебното производство следва да дадат прецизен отговор на релевантните правни въпроси - има ли извършено виновно деяние, кой е неговият извършител, съответно кои са нарушените наказателноправни норми.

Постановлението на прокурора трябва да съдържа задължителните реквизити по чл. 199, ал. 2 НПК и трябва да бъде мотивирано. Това означава, че в обстоятелствената част на своя акт прокурорът трябва да изложи какви са фактическите обстоятелства, приети за установени, анализа на доказателствения материал, както и фактически и правни съображения за прекратяването – липса на престъпление, давност, амнистия и т. н.. В своята практика Европейският съд има принципни решения, че по начина, по който е мотивиран актът за прекратяване, може да се повдигне и въпрос за нарушаване на презумпцията, регламентирана в чл. 6, т. 2 ЕКЗПЧОС.

От конкретното постановление за прекратяване на наказателното производство е видно, че показанията на разпитаните по делото свидетели изобщо не са били коментирани в необходимата цялост и дълбочина и липсва прецизен и задълбочен анализ на цялата доказателствена съвкупност, на места противоречива. В рамките на проведеното досъдебно производство разследващите органи не са положили и необходимите усилия да изяснят в пълна степен и обем всички обстоятелства, имащи връзка със смъртта на Е..

Въпросните пропуски на разследването не са били надлежно отчетени от прокурора, който е изградил фактическите си и правни изводи въз основа на непълно и незадълбочено разследване, без да бъдат изяснени и преценени всички възможни доказателства и всички релевантни за предмета на доказване факти.

Вместо да отмени атакуваното постановление и да върне делото за доразследване на прокурора с оглед отстраняване на въпросния недостатък, първоинстанционният съд е задълбочил допуснатото нарушение на процесуалните правила, като го е потвърдил, опитвайки се да направи собствен анализ на доказателствата, преповтаряйки правните съображения на прокурора относно липсата на данни за извършено престъпление от страна на друго лице. От законовата разпоредба на чл. 243, ал. 5 и 6 НПК е видно, че съдът не разполага с компетентност, равнозначна и еднаква с тази на прокурора. Той не решава въпроса за прекратяването, а упражнява последващ контрол върху неговата обосновааност и законосъобразност. Съдът не може чрез свой собствен, различен анализ на събрания и проверен по делото доказателствен материал, да решава въпросите по обжалването, а още по-малко може да „замести“ прокурора, когато в постановлението му липсват анализ на доказателствата и изводи за фактите и правото/Р-60-2003-ВКС, I н.о./. Ето защо е следвало съдът да отмени постановлението и да го върне на прокурора.

При новото разглеждане на делото, след като събере, провери и прецени допълнително събраните доказателства във връзка с посочените по-горе обстоятелства, които органите на досъдебното производство следва допълнително да изяснят, прокуратурата, спазвайки материалния закон, следва да установи и посочи по безспорен, непротиворечив и категоричен начин причините за смъртта на Е., както и да направи необходимата преценка относно наличието или липсата на доказателства за извършено престъпление по чл. 123, ал. 1 от НК от трето лице. Съдът обаче не може да дава обвързващи указания и не предопределя резултата от оценката на доказателствения материал, както и изводите по същество и съдържанието на съдебния акт. Прокурорът, на когото е върнато делото за продължаване на разследването, е овластен да разреши тези въпроси суверенно, т.е. самостоятелно по свое вътрешно убеждение и преценка, което обаче не представлява субективно усмотрение, а следва да се основава, съгласно чл. 14 НПК, на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото и на закона.

В този смисъл, прокурорът комуто делото се връща за продължаване на разследването, е в пълното си право да извърши и други действия по събиране и проверка на доказателствата, които след това да оцени по вътрешно убеждение, основано на закона и без настоящият съдебен акт да се разглежда като навеждаш или насочващ към определен резултат от воденото наказателно производство.

Поради изложените съображения настоящият състав приема, че жалбата на повереника на пострадалите е основателна, определението на ОС-Враца е неправилно и незаконосъобразно, а потвърденото от него постановление на прокурор от ОП - Враца, е необосновано и незаконосъобразно, поради което както постановлението за прекратяване на наказателното производство, така и определението на съда, с което същото е потвърдено, следва да бъдат отменени и делото да се върне на прокурора за продължаване на разследването и изпълнение на указанията по приложение на закона.

С оглед гореизложеното и на основание чл. 243, ал. 8, вр. ал. 6, т. 3

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 453/05.10.2022 г. по чнд № 447/2022 г. на Окръжен съд - Враца и постановление от 23.08.2022 г., за прекратяване на наказателното производство по ДП № 1257/2019г., по описа на Окръжна прокуратура - Враца/ДП № 62/2019г. по описа на ОСлО - гр. Враца/, водено против неизвестен извършител за престъпление по чл. 123, ал.1 и

ВРЪЩА делото на прокурора за продължаване действията по разследването.

Настоящото определение е окончателно.

За постановеното определение да се уведомят повереника адвокат Д. К. и наследниците на пострадалия Е. Е. - Д. Е. Х., Т. Е. Е. и Г. Е. Е..

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____